

RAADSVOORSTEL

Gemeenteraad	:	Bergen
Raadsvergadering	:	31 januari 2019
Zaaknummer	:	BB18.00638
Voorstelnummer	:	RAAD180218
Commissie	:	Algemene raadscommissie
Commissie	:	15 januari 2019
Soort agendering	:	Ter bespreking
Agendapunt	:	
Team	:	Plannen en Projecten
Opsteller(s)	:	Annemieke Slokker
Telefoonnummer	:	088 909 7487
Bijlagen:	:	4

Onderwerp:	– Ambitiedocument Omgevingswet en zienswijze op Begrotingswijziging
-------------------	---

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:

1. Het Ambitiedocument Omgevingswet vast te stellen als richtinggevend kader voor de invoering van de Omgevingswet.
2. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van het voorlopige besluit van het bestuur van de Werkorganisatie BUCH tot wijziging van de begroting 2019 van de Werkorganisatie BUCH.

Geheimhouding

- Nee
 Ja

RAADSVOORSTEL

1 INLEIDING

1.1 Doel advies

Van de raad wordt verwacht dat hij het Ambitiedocument Omgevingswet vast stelt als richtinggevend kader voor de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast wordt van de raad verwacht dat hij een positieve zienswijze afgeeft ten aanzien van het voorlopige besluit van het bestuur van de Werkorganisatie BUCH tot wijziging van de begroting 2019 van de Werkorganisatie BUCH.

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor dit ambitiedocument is de komst van de Omgevingswet. Naar verwachting treedt de wet op 1 januari 2021 in werking. In de Omgevingswet wordt alle bestaande wetgeving over de fysieke leefomgeving gebundeld, vereenvoudigd en geïntegreerd in één wet met één samenhangend stelsel. Met de Omgevingswet komen alle onderwerpen uit de fysieke leefomgeving bij elkaar. Thema's als gezondheid en veiligheid, maar ook geluid, natuur en water maken integraal onderdeel uit van visies en beleid. Bij de Omgevingswet horen nieuwe instrumenten en verregaande digitalisering. Samenwerken, participatie en integraal werken zijn pijlers onder de wet en vragen om een andere manier van werken. Kortom, de invoering van de Omgevingswet is een complexe veranderopgave die qua omvang vergelijkbaar is met de drie decentralisaties. Met het programma Omgevingswet worden de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo en de Werkorganisatie BUCH voorbereid op de invoering van deze wet. Met deze gezamenlijke aanpak kunnen wij deze zeer grote operatie als BUCH, met zijn vieren klaren.

Ambitiedocument

Met het voorliggende ambitiedocument bepaalt de raad de richting waarbinnen de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet plaatsvindt. De wet laat ons namelijk grote vrijheid in de manier waarop en de snelheid waarmee we de invoering van de wet oppakken. De wet brengt geen verplichting met zich mee om gebruik te maken van de ruimte die wordt geboden. Dit betekent dat de raad keuzes moet maken, deels door het bepalen van de ambitie. Willen we de wet minimaal adequaat invoeren of willen we maximaal gebruik maken van de ruimte die de wet biedt om anders te werken? Wat willen we bereiken met de Omgevingswet? Deze keuzes zijn bepalend voor de wijze waarop het implementatietraject eruit komt te zien.

Begrotingswijziging

Onderdeel van het programma Omgevingswet is het in beeld brengen en een plek geven van de financiële gevolgen. In 2017 en eerste helft 2018 was nog onvoldoende inzicht in de raming van de incidentele en structurele kosten van de Omgevingswet. Inmiddels heeft dit meer vorm gekregen. De gezamenlijke kosten worden opgenomen binnen de begroting van de Werkorganisatie BUCH, met uitzondering van het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Die kosten worden gedekt uit de gemeentelijke begroting. Ook het financieel effect aan gemiste leges en de jaarlijkse onderhoudskosten voor het DSO en het Informatiepunt DSO zijn onderdeel van de gemeentelijke begroting.

In de 2^e financiële rapportage van de Werkorganisatie BUCH is een financiële mutatie opgenomen van € 60.000 voor 2018. Voor 2019 en verder is in de begroting van de BUCH geen budget opgenomen. Voor de benodigde middelen voor 2019 en verder heeft het bestuur van de Werkorganisatie BUCH een voorlopig besluit tot een begrotingswijziging genomen. De kosten die gedekt worden uit de gemeentelijke begroting maken geen

onderdeel uit van deze begrotingswijziging. Voor het totaalbeeld zijn deze kosten onder 'Toelichting op het advies' (Meerjarenraming 2019-2024) wel genoemd. Van de raad wordt verwacht dat zij een positieve zienswijze afgeeft ten aanzien van dit voorlopige besluit.

De invoering van de Omgevingswet betreft een autonome ontwikkeling. Derhalve maakt het geen onderdeel uit van het eerder vastgestelde Verbeterplan BUCH.

Wat hebben we tot nu toe gedaan

Begin 2017 is de gemeente Bergen, samen met de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo, begonnen met de implementatie van de Omgevingswet. In april 2017 hebben de vier colleges de Startnotitie "Onderweg naar de Omgevingswet" en de bestuursopdracht voor de eerste fase vastgesteld. In de startnotitie is de aanpak van de invoering van de Omgevingswet in de vier gemeenten beschreven. We bundelen de activiteiten in vier fasen:

1. Bewustwording en verkenning (2017-2018)
2. Verdieping en verandering (2019)
3. Realisatie en verankering (2019-2020)
4. Doorontwikkeling en beheer (2021-2024)

In de eerste fase hebben we de omvang van de opgave in beeld gebracht en de ambitie voor de Omgevingswet bepaald. Dat hebben we gedaan door een documentenanalyse uit te voeren waarbij onder andere de bestuursopdracht en het bedrijfsplan onder de loep zijn genomen. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met de raden, de colleges en medewerkers. Op basis van al deze input is het concept ambitiedocument opgesteld dat nu voorligt ter vaststelling. De eerste fase wordt met de vaststelling van het ambitiedocument afgerond.

2 KEUZERUIMTE

Ambitiedocument

De invoering van de Omgevingswet gaat over een nieuw juridisch instrumentarium, verregaande digitalisering én een andere manier van werken. De impact van *wat* de Omgevingswet beoogt kan daardoor in potentie groot zijn met ingrijpende gevolgen voor het beleid, de organisatie en werkwijze. De uiteindelijke impact is afhankelijk van *hoe* gemeenten daar zelf mee om zullen gaan. De wet laat de gemeente grote vrijheid in de manier waarop en de snelheid waarmee we de invoering van de wet oppakken. De raad kan bijvoorbeeld tot op zeker hoogte zelf kiezen wanneer ze met de omgevingsvisie en het omgevingsplan aan de slag gaat.

De invoering van de Omgevingswet kent de volgende verplichte onderdelen:

- De gemeente dient vanaf 1 januari 2021 te werken naar de letter van de Omgevingswet, waaronder het verlenen van de omgevingsvergunningen en het houden van toezicht en handhaving conform de regels uit de wet. In de jaren daarna zullen we steeds meer werken 'naar de bedoeling' van de Omgevingswet.
- De gemeente dient op 1 januari 2021 aan te sluiten op het basispakket van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO). Het DSO vervangt het Omgevingsloket Online, Ruimtelijkeplannen.nl en de Activiteitenbesluit Internet Module. Vervolgens wordt het DSO gefaseerd verder ontwikkeld, zodat uiteindelijk alle informatie over de fysieke leefomgeving met één klik op de kaart van Nederland te vinden is.
- De raad is verplicht om voor 2024 één omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast te stellen. Hierin legt de gemeente haar ambities en de beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

- De raad is verplicht om voor 2029 één omgevingsplan voor het hele grondgebied vast te stellen. Het omgevingsplan bevat algemene regels van de gemeente over de fysieke leefomgeving. Dit vervangt de geldende bestemmingsplannen en veel gemeentelijke verordeningen. Denk aan de huidige regels voor kappen, ligplaatsen en monumenten.

De keuzes die de raad maakt over inhoudelijke thema's en ten opzichte van de grotere bestuurlijke afwegingsruimte vinden plaats op het moment dat concrete voorstellen voorliggen, zoals de nieuw op te stellen omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het is namelijk van belang om per gebied te kijken naar de waarden die er zijn. Denk aan cultuurhistorische of landschappelijke waarden. Bij het opstellen van een omgevingsvisie en omgevingsplan zal per gebied een keuze tussen het beschermen van waarden en "loslaten" moeten worden gemaakt. Dit concept ambitiesdocument geeft hier geen kant-en-klaar antwoord op.

Begrotingswijziging

U heeft in 2015 besloten ons toestemming te verlenen om samen met de colleges van Uitgeest, Castricum en Heiloo de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie BUCH aan te gaan. Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

Artikel 19, lid 8, Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie BUCH;
Artikel 35, lid 5, Wet gemeenschappelijke regelingen.

In deze artikelen is bepaald dat de raad van een deelnemende gemeente bij het bestuur van de gemeenschappelijke regeling haar zienswijze naar voren kan brengen over het ontwerp van de begroting c.q. een wijziging van de begroting.

2.1 Beleidskaders

2.1.1 Collegeprogramma

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende doelstellingen uit de Bestuursopdracht:

- Een duurzame en leefbare gemeente: Samen met inwoners en ondernemers nemen we het voortouw voor een Omgevingsvisie die onze natuur- en landschapswaarden en onze duuzaamheidsambitie waarborgt. Vooruitlopend op de Omgevingswet introduceert de gemeente innovatieve vormen van democratie en inspraak.

2.1.2 Lokaal beleid

Dit voorstel heeft betrekking op eerdere college- en of raadsbesluiten, nota's, te weten:

- collegebesluit van 4 april 2017: vaststelling van de Startnotitie Onderweg naar de Omgevingswet en de bestuursopdracht voor de eerste fase.

2.1.3 Landelijke wet- en regelgeving

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- Invoering van de Omgevingswet.

3 ADVIES

3.1 Toelichting op het advies

Ambitiesdocument

Het ambitiesdocument geeft de ambitie van de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo voor de invoering van de Omgevingswet weer. De ambitie luidt als volgt:

"Samen met de inwoners, ondernemers en bezoekers geven we invulling aan een fijne leef-, woon- en werkomgeving. We denken meer vanuit het initiatief en minder vanuit beleid en regelgeving. Dit doen we door de inwoners, de ondernemers en de maatschappelijke

opgaven centraal te stellen. Uit deze keuze volgt dat we uitnodigend en faciliterend zijn. Daarbij denken wij mee vanuit de 'ja, tenzij' houding en sluiten aan op wat de samenleving van ons vraagt".

Onze visie op de Omgevingswet bestaat uit vier uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet.

1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven staan centraal.
2. Vroegtijdige samenwerking.
3. Ruimte aan initiatieven.
4. Integraal werken en maatwerk.

Focus en experimenteren zijn daarbij kenmerkend voor de invoeringsstrategie.

Begrotingswijziging

In 2016 heeft de Minister, de VNG, het IPO en de UvW het Financieel akkoord voor de Omgevingswet gesloten. Daarin zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Het Rijk betaalt de eenmalige investeringskosten voor de bouw van het Digitale Stelsel Omgevingswet (hierna DSO), het informatiepunt en de invoeringsondersteuning.
- De gemeenten gaan meebetalen aan de structurele uitvoeringskosten van het DSO en een centraal informatiepunt over de Omgevingswet voor overheden. De jaarlijkse onderhoudskosten worden als volgt verdeeld: 19% Rijk, 70% gemeenten (maximaal € 18 mln/jaar), 6% provincies, 5% waterschappen.
- Alle partijen zijn verantwoordelijk voor de eigen invoeringskosten, zoals het volgen van opleidingen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten en aansluiting van eigen digitale voorzieningen op het landelijke DSO. Gemeenten ontvangen geen extra gelden in het gemeentefonds.
- De besparingen door de invoering van de Omgevingswet komen ten gunste van de betrokken partijen.

Bij de laatste bullit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan besparingen die samenhangen met de vermindering van het aantal visies, plannen, verordeningen, vergunningen en verminderen van onderzoekslasten en versnelling van besluitvorming. Deze besparingen verwachten wij echter niet de komende jaren, aangezien eerst de nieuwe kerninstrumenten (Omgevingsvisie en Omgevingsplannen) opgesteld moeten worden. Daarnaast levert het verminderen van vergunningen eerder een verschuiving op aan de baten kant. De Omgevingswet geeft gemeenten de mogelijkheid om bepaalde omgevingsvergunningen af te schaffen door te werken met algemene regels. Door deze verschuiving ontvangen gemeenten minder legesinkomsten en maken wel meer kosten voor toezicht en handhaving. Aangezien nog onbekend is in welke mate gemeente Bergen gaat werken met algemene regels, zijn de financiële gevolgen op dit moment nog zeer moeilijk in te schatten. Bij het Financieel akkoord voor de Omgevingswet is afgesproken dat er een onderzoek komt naar de wijze waarop het fysieke domein in de toekomst kan worden gefinancierd en naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor het fysieke domein. Daarin worden ook de gevolgen van de verschuiving naar minder vergunningverlening en meer toezicht en handhaving bekeken.

Meerjarenraming 2019-2024

De invoeringskosten en structurele kosten die samenhangen met de Omgevingswet blijken op dit moment niet eenvoudig in te schatten. Dit komt enerzijds doordat er nog geen volledige uitwerking is van de Invoeringswet, aanvullingswetten en het digitale stelsel. Anderzijds geldt dat er sprake is van een stelselwijziging met digitale ondersteuning die niet veelvuldig plaatsvindt. Daardoor is het niet eenvoudig om een beeld te schetsen van de

gevolgen. Met inachtneming van een aantal onzekerheden zijn we tot een redelijke aanname van de invoeringskosten en structurele kosten gekomen voor de periode tot en met 2024. Hierbij is rekening gehouden met het concept Ambitiedocument Omgevingswet. We hebben daarbij gebruik gemaakt van het Financieel dialoogmodel Omgevingswet. Dit model is voor gemeenten ontwikkeld door VNG en Deloitte. Het geeft een indicatie van de invoeringskosten, exploitatielasten (structurele kosten) en frictiekosten rond de invoering van de Omgevingswet. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de meerjarenraming 2019-2024.

Invoeringskosten

Voor de invoering van de Omgevingswet worden voor de begroting van de Werkorganisatie BUCH de volgende kosten geraamd:

Jaar	Invoeringskosten	Bijdrage gemeente Bergen (32,36%)
2019	€ 470.000	152.092
2020	€ 821.000	265.675
2021	€ 584.800	189.241
2022	€ 350.500	113.422
2023	€ 352.770	114.156
2024	€ 330.470	106.940
2025	€ 205.250	66.419
2026	€ 99.430	32.176
2027	€ 50.610	16.377
2028	€ 30.170	9.763
2029	€ 10.300	3.333
Totaal	€ 3.305.300	€ 1.069.594

Het gaat om invoeringskosten voor:

- programma brede activiteiten, waaronder begeleiding van de invoering, ontwikkelen van opleidingsmateriaal, competentieontwikkeling en omscholing van personeel, een publiekscampagne en incidenteel inhuur van personeel om capaciteit van medewerkers die aan de Omgevingswet werken te vervangen;
- aanpassen van bedrijfsprocessen, producten en diensten;
- de digitalisering en informatievoorzieningen, waaronder aanloopkosten informatiearchitectuur, aansluitkosten DSO en digitalisering van informatie.

Hierin zijn niet de invoeringskosten voor het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan opgenomen. Die kosten worden namelijk opgenomen in de gemeentelijke begroting. In de begroting 2019 van gemeente Bergen is € 17.000 opgenomen. Bij het plan van aanpak wordt het eventueel resterende budget aangevraagd. De raming van de kosten is enorm afhankelijk van het gekozen proces, zoals de mate waarin en de manier waarop de raad wil omgaan met de participatie. De vaststelling van het plan van aanpak door de raad is beoogd in het tweede kwartaal 2019.

Ook voor het opstellen van het omgevingsplan wordt een plan van aanpak opgesteld, waarbij het benodigde budget in beeld wordt gebracht. De vaststelling van het plan van aanpak door de raad is tevens beoogd in het tweede kwartaal 2019.

Om u een beeld te geven van de te verwachte kosten voor het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan staat hieronder aangegeven welke raming in het Financieel dialoogmodel Omgevingswet van de VNG/Deloitte is opgenomen:

- voor een middel gemeente (tot 50.000 inwoners), zoals gemeente Bergen, € 700.000 voor een omgevingsvisie en € 400.000 voor een omgevingsplan.

In deze raming zijn ook alle uren van medewerkers die hieraan werken meegerekend. De uiteindelijke extra kosten, waarvoor budget nodig zal zijn, zal naar verwachting veel lager zijn. Dit omdat een deel van de medewerkers die een bijdrage leveren aan het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan, nu beschikbaar zijn voor het opstellen van structuurvisies, beleidsplannen en de actualisatie van bestemmingsplannen. Wel brengt het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan voor de komende jaren veel extra werk met zich mee, waardoor extra inzet van capaciteit nodig zal zijn. Daarnaast is budget noodzakelijk voor het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan en het begeleiden van het proces door een extern bureau. Onze inschatting is dat voor het opstellen van een omgevingsvisie voor de gemeenten Bergen, Castricum en Heiloo gezamenlijk tussen € 400.000 en € 800.000 noodzakelijk zal zijn.

Structurele kosten

De structurele kosten worden voor de begroting van de Werkorganisatie BUCH geraamd op:

Jaar	Structurele kosten	Bijdrage gemeente Bergen (32,36%)
2019	€ 108.000	€ 34.949
2020	€ 395.000	€ 127.822
Vanaf 2021	€ 385.000	€ 124.586

De structurele kosten bestaan uit mutatie van aantal medewerkers ten behoeve van applicatie- en gegevensbeheer, exploitatielasten van het zaakstelsel, kosten voor beveiliging van persoonsgegevens en voorlichtingsmateriaal voor inwoners en ondernemers. Overige mutaties aan personeelskosten zijn niet opgenomen, aangezien wij eerder een verschuiving aan functies zien plaatsvinden. Bijvoorbeeld een verschuiving van vergunningverleners naar casemanagers en medewerkers toezicht en handhaving. Dit is gebaseerd op de informatie die nu vanuit de VNG en het ministerie beschikbaar is over de veranderingen in het werk als gevolg van de Omgevingswet. Op sommige onderdelen zullen activiteiten teruglopen, zoals het aantal te behandelen omgevingsvergunningen. En op andere onderdelen verwachten we dat het werk toeneemt, bijvoorbeeld de klantzorg aan de voorkant van een initiatief. De invoering van de Omgevingswet betekent dat in het domein Ruimtelijke Ontwikkeling 12 fte extra noodzakelijk is. Echter door middelen die reeds beschikbaar zijn in te zetten, hoeft niet de volledig benodigde structurele mutatie aan personeelskosten extra bij de gemeenten in rekening hoeft te worden gebracht. Kort samengevat wordt met dit voorstel van de totaal benodigde 12 fte, alleen voor 3 fte een extra bijdrage aan de vier gemeenten gevraagd. Hierdoor 'besparen' we ongeveer € 650.000 euro.

De invoering van de Omgevingswet geeft de raad de mogelijkheid om bepaalde omgevingsvergunningen af te schaffen, dan wel vrij te maken van leges. De legesinkomsten maken onderdeel uit van de gemeentelijke begrotingen. De financiële impact als gevolg van gemiste leges wordt dan ook onderdeel van de gemeentelijke begrotingen. Een indicatie hiervan valt nu nog niet te geven. De hoogte van de gemiste leges is zeer afhankelijk van de inhoud van het omgevingsplan en kan derhalve per gemeente verschillen.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet dragen de gemeenten bij aan een deel van de jaarlijkse kosten voor het gebruik, onderhoud en doorontwikkeling van het DSO en het informatiepunt DSO. Dit gebeurt door een uitname uit het gemeentefonds en heeft daarmee een effect op de gemeentelijke begrotingen. In het Financieel dialoogmodel Omgevingswet is voor gemeente Bergen een jaarlijkse uitname opgenomen van € 36.750.

Frictiekosten

In het Financieel dialoogmodel Omgevingswet van de VNG/Deloitte wordt ook ruimte geboden voor de raming van frictiekosten voor personeel en uitfasering van ICT-applicaties. Wij verwachten voor de BUCH geen frictiekosten voor personeel, aangezien de veranderingen op te vangen zijn door natuurlijk verloop en omscholing van personeel. De komst van het DSO kan voor gemeenten tot gevolg hebben dat een of meer van de huidige applicaties overbodig of onbruikbaar kunnen worden. Deze applicaties kunnen dan niet meer gebruikt worden en worden uitgefaseerd. Een indicatie hiervan valt nu niet te geven, aangezien wij op dit moment onvoldoende zicht hebben welke applicaties dit betreft. Komend jaar willen wij dit wel in beeld hebben.

3.2 Overwegingen van het college

Ambitiedocument

Het ambitiedocument is tot stand gekomen na een uitgebreid proces, waarbij met de raden, colleges en medewerkers tijdens meerdere bijeenkomsten de impact van de Omgevingswet in beeld is gebracht en discussie is gevoerd over de ambitie. Hieruit blijkt dat:

- de impact groot is, zowel bij het opstellen van instrumenten waarmee gewerkt gaat worden onder de Omgevingswet als voor de betrokkenen en de organisatie die ermee gaat werken;
- de Omgevingswet goed aansluit op de politieke ambities, de organisatiedoelen en reeds ingezette bewegingen, met name op thema's als dienstverlening, participatie en ruimte voor initiatieven;
- we de Omgevingswet als een kans zien om deze bewegingen verder te brengen;
- de druk op de werkorganisatie BUCH groot is. Dus kies voor een ambitie waarbij we eerst de basis op orde brengen en inzetten op lokale aspecten. Met pilots en experimenten ondervinden we hoe het werken met de Omgevingswet kan bijdragen aan de aanpak van lokale bestaande opgaven. Vervolgens is er meer ruimte voor doorontwikkeling.

Begrotingswijziging

Zie toelichting op het advies.

3.3 Regionale samenwerking en couleur locale

Vanwege de complexiteit én de grote impact op de organisatie en onze manier van werken, wordt de implementatie van de Omgevingswet gezamenlijk door de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo opgepakt. Dit komt tot uiting in de gezamenlijke aanpak en programmaorganisatie en de verankering in de organisatie, te weten de gevolgen voor:

- de gemeentelijke dienstverlening,
- de digitalisering en informatievoorziening,
- de werkprocessen en
- de organisatie, bedrijfsvoering en medewerkers (competentie, houding en gedrag).

Om tot deze gezamenlijk aanpak te komen is één ambtiedocument voor de vier gemeenten opgesteld. Aan de raden van gemeente Uitgeest, Castricum en Heiloo wordt hetzelfde document ter vaststelling voorgelegd.

De vier gemeenten vinden het belangrijk om vanuit 'couleur locale' te werken. De Omgevingswet biedt binnen deze samenwerking voldoende ruimte voor lokale kleur. Zoals in het bedrijfsplan voor de Werkorganisatie BUCH is aangegeven, is politiek-bestuurlijke autonomie en beleidsvrijheid per gemeente hét fundament onder een vergaande ambtelijke fusie. Bij de implementatie van de Omgevingswet komt die autonomie en beleidsvrijheid met name tot uiting bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Daarbij verkennen we de kansen en meerwaarde van samenwerking tussen de gemeenten bij het opstellen van deze instrumenten.

Begrotingswijziging

De samenwerking tussen de BUCH gemeenten, levert in het geval van de invoering van de Omgevingswet een financiële besparing op. Zo is één stuurgroep, één implementatiemanager en voor elk deelproject één projectleider en één projectgroep werkzaam, in plaats van vier in de afzonderlijke gemeenten. Een ander voorbeeld is het financiële effect van de samenwerking op de ICT kosten. Zo werkt de Werkorganisatie BUCH voor de vergunningverlening met één zaakstelsel. Dat zaakstelsel kan voor de hele BUCH in één keer aangepast worden aan de Omgevingswet. Als de BUCH-samenwerking er niet was, had elke gemeente dit afzonderlijk moeten doen. Zo zijn er nog vele voorbeelden te noemen.

3.4 Participatie, samenspel

De invoering van de Omgevingswet heeft gevolgen voor vele partijen. Van inwoner en ondernemer tot initiatiefnemer, van medewerkers tot samenwerkingspartner. Om dit voor iedereen duidelijk en overzichtelijk te houden is communicatie tijdens en na de invoering van de Omgevingswet van groot belang. Voor het programma en de kerninstrumenten worden participatie- en communicatieplannen opgesteld.

In de eerste fase van het programma was de communicatie met name intern gericht, met bewustwording en verdiepen van kennis als doel. In de periode 2016-2018 hebben we tijdens meerdere BUCH brede raadsinformatiebijeenkomsten de raden geïnformeerd over de Omgevingswet en betrokken bij de verkenning van de impact en ambitie. Het college en de medewerkers zijn eveneens tijdens meerdere bijeenkomsten en werksessies geïnformeerd en betrokken. Daarnaast hebben we actief deelgenomen aan landelijke en regionale bijeenkomsten. Ook hebben we veelvuldig contact met de regiogemeenten, RUD NHN, Veiligheidsregio en GGD, waarbij kennismaken, kennis delen en netwerken centraal staan. Het ambtiedocument is zonder externe participatie opgesteld.

3.5 Risico's

Uit de "inleiding" en "keuzeruimte" blijkt dat de gemeente zich moet voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet. Het schrappen van het programma is dan ook geen realistische optie.

Bij het niet besluiten tot een begrotingswijziging is er het risico dat de Werkorganisatie BUCH zich niet goed kan voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet en dat de ambitie niet wordt behaald.

3.6 Financiën

Het domein Ruimtelijke Ontwikkeling ziet geen budgettaire ruimte om de benodigde middelen zelf vrij te spelen uit de bestaande begroting. Ook bij andere domeinen lijkt hier vooralsnog geen ruimte voor te zijn.

De gemeenten zullen de kosten moeten dragen. Voor de dekking van de benodigde budgetten wordt de gemeente een voorstel gedaan om deze te verwerken in de Kadernota 2020-2023. Een deel van de kosten zijn investeringen in ICT en komen via kapitaallasten in de begroting terecht.

3.7 Inkoop

Niet van toepassing.

3.8 Juridische Zaken

Niet van toepassing.

3.9 Communicatie

De communicatie is toegelicht onder paragraaf 3.5.

3.10 Duurzaamheid

De Omgevingswet biedt de gemeente mogelijkheden en om het belangrijke thema duurzaamheid invulling te geven. Dat begint bij de centrale doelstelling van de wet om, met het oog op duurzame ontwikkeling, te zorgen voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Daarmee is duurzaamheid als centraal begrip in de leefomgeving stevig verankerd. Zo vraagt de verplichte omgevingsvisie de gemeente om een strategische visie te ontwikkelen op duurzame ontwikkelingen rond energietransitie en klimaatadaptatie.

3.11 Veiligheid

Niet van toepassing.

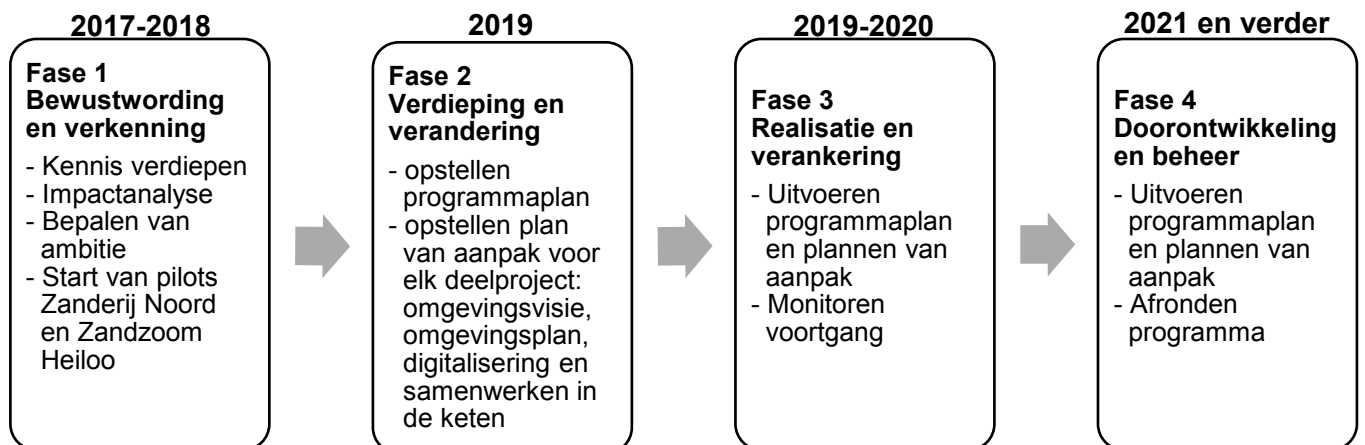
4 UITVOERING, PLANNING en ORGANISATIE

Ambitiedocument

De invoering van de Omgevingswet wordt via een programmatische aanpak aangestuurd. Na vaststelling van het ambitiedocument door de vier raden worden de ambities vertaald naar een programmaplan. In het programmaplan beschrijven we de aanpak voor de komende jaren om verder aan de slag te gaan met de implementatie van de wet. Parallel wordt gewerkt aan de plannen van aanpak voor de deelprojecten, te weten de omgevingsvisie, het omgevingsplan, samenwerken in de keten en digitalisering.

Met het aanbieden van het bestuursbesluit en de voorgenomen begrotingswijziging start de zienswijze procedure voor de raden van de deelnemende gemeenten. Na ontvangst van de zienswijzen neemt het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie BUCH een definitief besluit over de begrotingswijziging. Dit is gepland op 27 februari 2019.

In de startnotitie is beschreven dat we de activiteiten rond de invoering van de Omgevingswet in vier fasen bundelen. Destijds was de beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog 1 juli 2019. In oktober 2017 is de raad met een brief geïnformeerd over de uitstel naar 1 januari 2021 en de gevolgen voor de planning. We hebben meer tijd geïnvesteerd in de eerste fase. De planning ziet er nu als volgt uit.

Begrotingswijziging

Met het aanbieden van het bestuursbesluit en de voorgenomen begrotingswijziging start de zienswijze procedure voor de raden van de deelnemende gemeenten. Na ontvangst van de zienswijzen neemt het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie BUCH een definitief besluit over de 1^e begrotingswijziging 2019. Dit is gepland op 27 februari 2019.

De sturing op de kosten wordt via de programmabeheersing meegenomen en gekoppeld aan de P&C cyclus van de Werkorganisatie BUCH en gemeenten.

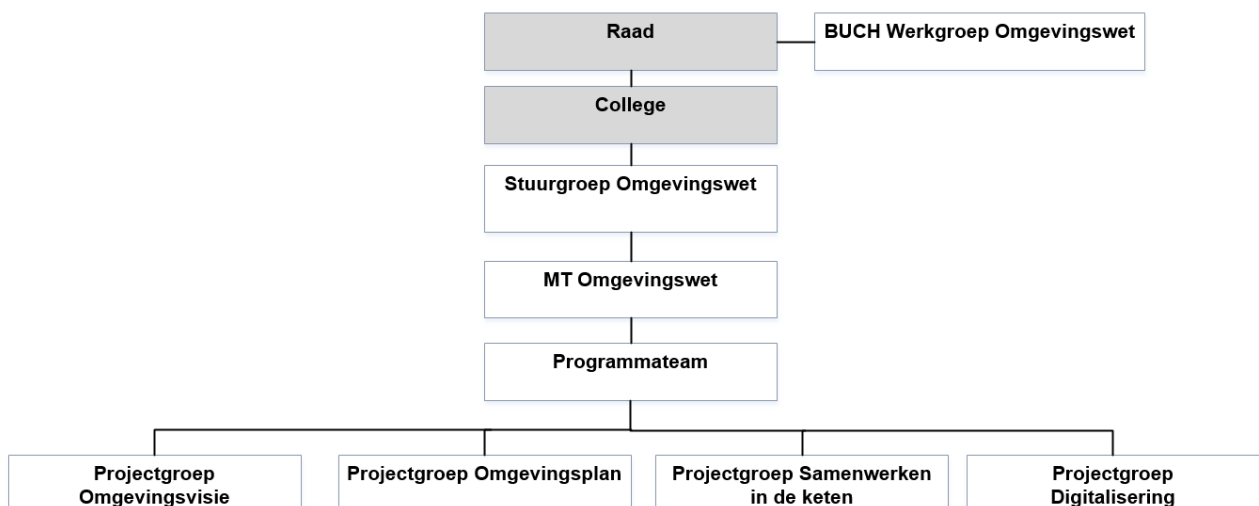
Organisatie programma Omgevingswet

De programma organisatie is als volgt opgebouwd:

- bestuurlijk opdrachtgever: wethouder Westerkamp, samen met de portefeuillehouders uit de gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo.
- ambtelijk opdrachtgever: Stefan Lopez Noordeloos, domeinmanager Ruimtelijke Ontwikkeling
- ambtelijk opdrachtnemer: Annemieke Slokker, implementatiemanager Omgevingswet

Raadsleden vanuit de vier gemeenteraden vormen de gezamenlijke Werkgroep Omgevingswet. De werkgroep is gericht op het begeleiden van het proces rond de invoering van de Omgevingswet.

Het bestuurlijk opdrachtgeverschap voor de invoering van de Omgevingswet is belegd bij een stuurgroep waarin de betrokken portefeuillehouders van de vier gemeenten zitting hebben. Het MT Omgevingswet geeft op ambtelijk niveau sturing aan het gehele programma. Het programmateam stelt het programmaplan op, bewaakt de samenhang tussen de deelprojecten, monitort de voortgang en richt zich op de programmabrede activiteiten, waaronder opleiden, financiën en communicatie.

5 ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

- Startnotitie Omgevingswet
- Bestuursopdracht eerste fase

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

De heer mr. M.N. Schroor
secretaris

Mevrouw drs. H. Hafkamp
burgemeester